

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22149/2024
15.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Станковић, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Владимир Маринков, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Гордана Јанковић, адвокат из ..., ради утврђења права својине и предаје у државину, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5615/23 од 06.03.2024. године, у седници одржаној 15.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5615/23 од 06.03.2024. године у ставовима другом и трећем изреке, тако што се у целости **ОДБИЈА** жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженима надокнади трошкове ревизијског поступка од 73.500,00 динара, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужиља, као законски наследник сада покојног ДД, свог покојног деде, покојног ЂЂ, свог покојног оца и ЕЕ, своје покојне мајке, сви бивши из ..., у тренутку њихове смрти по основу наслеђа, сувласник на $\frac{1}{2}$ дела непокретне имовине и то: породичне стамбене зграде која се састоји од приземља, спрата и поткровља, укупне површине 156 м² у основи, која лежи на парцели број .. са делом од 134 м² и парцели број .. са делом од 22 м², обе уписане у КО ..., и то парц. бр. .. у листу непокретности број .. КО ... и парц. бр. .. у листу непокретности .. КО ..., с тим да су тужене ББ и ВВ уписане као сувласнице свака са по $\frac{1}{2}$ дела на парцели број .., док је наведена породична стамбена зграда ванкњижно власништво истих, а у државини и тужене ГГ из ..., њихове мајке, што су тужене дужне да признају и трпе, те да се тужиља овласти да на основу ове пресуде код РГЗ, Службе за катастар непокретност Смедерево, упише сувласништво на парцели број .., која је уписана у листу непокретности .. КО ..., са $\frac{1}{2}$ дела, а тужене ББ и ВВ остају као сувласнице напред наведене парцеле са умањеним сувласничким уделима, свака са по

¼ дела, као и да се тужилца на основу пресуде, када се изврши легализација породичне стамбене зграде упише као сувласник са ½ дела и да јој се иста преда у мирну и трајну државину; тужилца је обавезана да туженима надокнади парничне трошкове од 286.950,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5615/23 од 06.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужилце као неоснована и првостепена пресуда потврђена у делу којим је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужилца сувласник са 1/2 дела породичне стамбене зграде која лежи на парцели број .. са делом од 134 м² и парцели број .. са делом од 22 м², обе уписане у КО ..., као и да се на основу ове пресуде, када се за то буду стекли услови упише као сувласник са 1/2 дела непокретности и да јој исту тужене предају у мирну и трајну државину. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу, тако што је утврђено да је тужилца сувласник ½ идеалног дела парцеле број .. уписане у листу непокретности .. КО ..., па је тужилца овлашћена да се на основу ове пресуде код РГЗ, Службе за катастар непокретности Смедерево упише као сувласник парцеле број .. са уделом од ½, што су тужене ББ и ВВ дужне да признају и трпе. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је првостепена пресуда преиначена, тужене су на основу члана 403. став 2. ЗПП благовремено изјавиле ревизију, због битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу, у смислу одредби чланова 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а тужене не конкретизују релативно битне повреде одредаба парничног поступка због којих се по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца, рођена сестра правног претходника тужених, покојног ЖЖ, није учествовала у поступку расправљања заоставштине иза покојног деде ДД, умрлог ...1991. године. У том оставинском поступку су се уз децу, као законске наследнике, тужилца и покојни ЖЖ позивали на наслеђе по праву представљања иза свог покојног оца ЂЂ, сина оставиоца, умрлог ...1990. године. Тужилца је и тада живела, а и сада живи у Спорну парцелу број .. у КО ... која је улазила у састав заоставштине, ЖЖ је на основу споразума о наследничкој деоби са осталим наследницима који су учествовали у поступку расправљања заоставштине покојног ДД, наследио у целости. Након смрти ЖЖ ...2011. године, парцелу су наследили тужене ББ и ВВ, његове ћерке на равне делове, а у

корист тужене ГГ, супруге оставиоца, конституисано је право доживотног плодоуживања на целој непокретности.

Првостепени суд одбија тужбени захтев за утврђење права својине тужиље на парцели број .. због непостојања потпуне процесне заједнице, пошто тужбом на страни тужених нису обухваћени сви законски наследници покојног ДД – ЗЗ, ИИ и ЈЈ. Приговор застарелости права тужиље да захтева заоставштину одбија, позивом на члан 221. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ бр. 46/95 и 101/2003).

Другостепени суд не прихвата становиште првостепеног суда, већ на основу одредби чланова 10. Закона о наслеђивању и 20. Закона о основама својинскоправних односа налази да тужилји припада $\frac{1}{2}$ дела својине на парцели коју је њен брат наследио у целости од покојног деде, по основу споразума са осталим законским наследницима који су учествовали у поступку расправљања заоставштине.

По оцени Врховног суда, становиште на коме је другостепени суд засновао побијану пресуду није правилно. Првостепени суд је правилно одбио постављени тужбени захтев, али је и тај суд погрешно применио материјално право, на шта се ревизијом основано указује.

Одредбом члана 237. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ бр. 46/95), који је ступио на снагу 04.05.1996. године, прописано је да ће се наслеђа отворена пре ступања на снагу тог закона расправити по прописима који су важили до дана његовог ступања на снагу.

На наведени начин, изричито је искључена ретроактивна примена тог закона на наследна права која су настала пре 04.05.1996. године.

У конкретном случају, предмет спора је право на наслеђе иза покојног ДД, који је умро ...1991. године. У то време на територији Републике Србије, ван територија аутономних покрајина, примењивао се Закон о наслеђивању („Службени гласник СРС“ бр. 52/74, 1/80 и 25/82).

Према наведеном закону, смрћу лица отвара се његово наслеђе (члан 123. став 1.); заоставштину умрлог лица прелази по сили закона на његове наследнике у тренутку његове смрти (члан 130.); право захтевати заоставштину као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу за две године од дана када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година, рачунајући за законског наследника од смрти оставиоца, а за тестаменталног наследника од проглашења тестаamenta (члан 139. став 1.); према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година (члан 139. став 2.).

Тужба је поднета 02.07.2012. године, у које време су правни претходник тужених, односно тужене биле у непрекидној државини спорне парцеле дуже од 20 година након смрти ДД, па је основан приговор тужених да је застарело право тужиље, као законског наследника да захтева заоставштину.

Правилно је првостепени суд на основу одредби чланова 153. став 1. и 154. ЗПП одлучио о трошковима поступка. На основу одредби чланова 165. став 2. и 154. ЗПП тужилја је у обавези да туженима надокнади оправдане трошкове ревизијског

поступка, у укупном износу од 73.500,00 динара. Досуђени износ чине награда за састав ревизије од 54.000,00 динара, са увећањем за заступање укупно три лица, те судске таксе на ревизију од 7.800,00 динара и одлуку по ревизији од 11.700,00 динара.

Из наведених разлога, одлука у изреци донета је применом члана 416. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Весна Станковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**